

Japonská opevnění na ostrově Cebu

I – Obecně

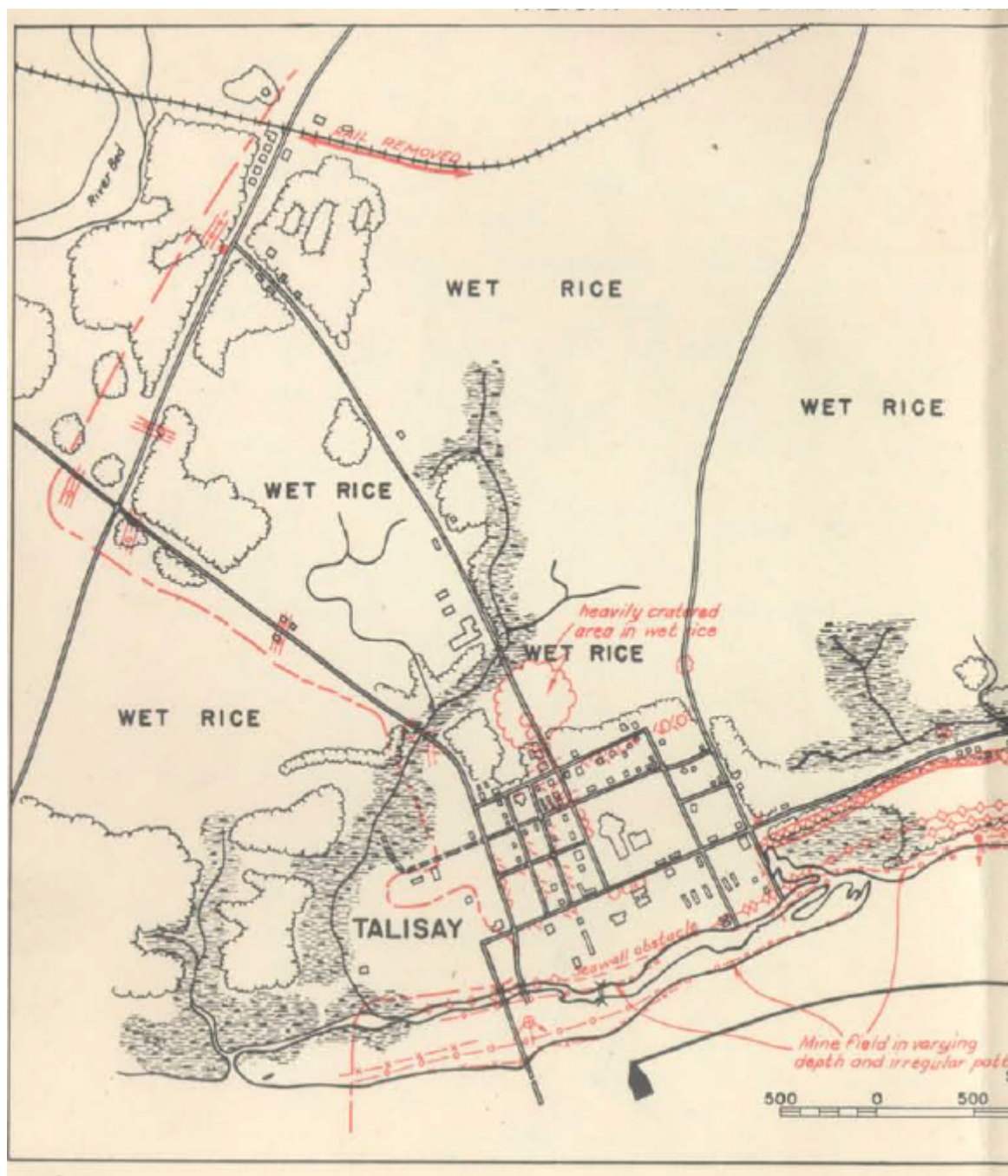
Americké jednotky se po vylodění v prostoru pláží Talisay a Tanke setkaly s rozsáhlými japonskými opevněními. Tato opevnění naštěstí nebyla obsazena. Město Cebu bylo rovněž dobře opevněno. Nacházelo se zde velké množství pevnůstek, úkrytů, pouličních zátarasů a minových polí. Ani tato opevnění však nebyla bráněna. Japonci se před příchodem američanů stáhli do silných obranných postavení vybudovaných v kopcích severozápadně od města. Tato práce se zabývá pouze opevněními v prostoru pláží Talisay a Tanke, samotném městě Cebu a silničními zátarasy podél řeky Mananga.

II – Opevnění v prostoru pláží Talisay a Tanke

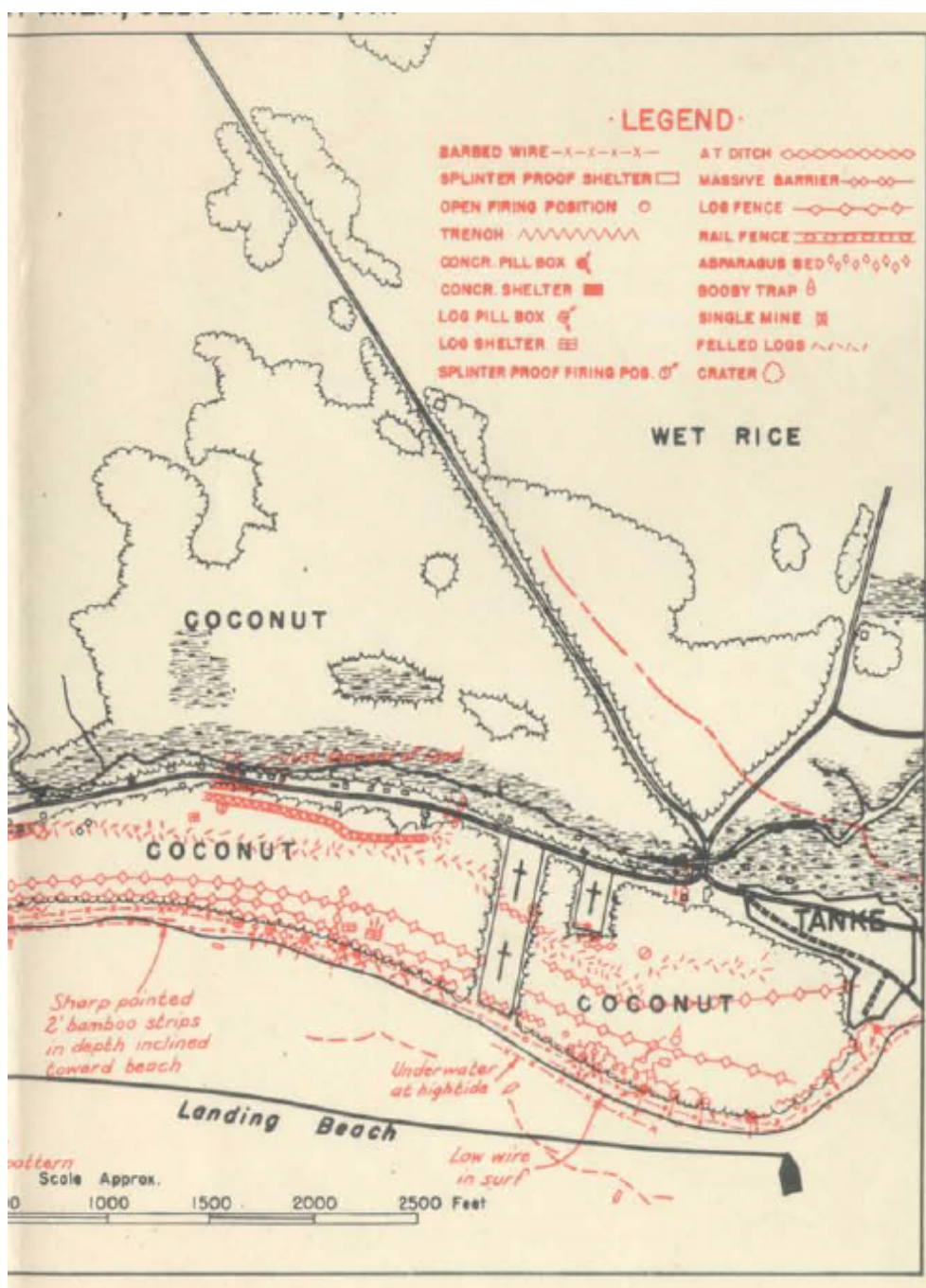
A. Základní schéma obranného postavení

- 1) Průběh opevnění je zaznačen na obr. 1. Všechny pevnůstky a střelecká postavení byly, až na dvě výjimky, vybudována podél okraje kokosového háje. Linie neměla prakticky žádnou hloubku. Všechny palebná postavení byla navržena pro vedení čelních a bočních paleb. V oblasti mezi pláží Tanke a větším hřbitovem byla největší koncentrace pevnůstek, krytých střeleckých postavení, zákopů a úkrytů. Z pevnůstek bylo možno ostřelovat vylodovací pláže a pobřežní vody. Za pláží bylo postaveno několik větších úkrytů, pravděpodobně velitelských. Při průzkumu však nebyla objevena žádná postavení pro minomety a protitankové kanóny. Zákopy standardní a měly buď lomený nebo zvlněný průběh (obr. 2). Stěny zákopů nebyly obloženy a jejich součástí bylo několik nakrytých střeleckých výklenků. Stěny betonových pevnůstek a úkrytů měly tloušťku 7 palců až 3 stopy. Stěny dřevozemních objektů byly tvořeny jednou až čtyřmi vrstvami klád z kokosových palem. Stropy úkrytů odolných proti střepinám byly zhotoveny z prken o tloušťce 1 – 2 palce. Dřevěný strop byl překryt pískem nebo pytli naplněnými pískem (obr. 3 – 8).
- 2) Dvě nebo více pásem masivních protitankových překážek tvořilo nepřerušovanou bariéru mezi plážemi Tanke a Talisay. Součástí protitankových překážek byly protitankové příkopy (obr. 9 a 10), zátarasy z klád – ploty (obr. 11), zátarasy ze šikmo zapuštěných kolejnic nebo klád (obr. 12) a protitankové stěny z klád (obr. 13). K budování překážek byl v maximální možné míře využit místně dostupný materiál. Pásma umělých překážek se opírala o přírodní překážky. Podél cesty vedoucí v týlu pláží Talisay a Tanke protéká bažinatý potok. Ten tvořil efektivní protitankovou překážku. Díky velkému množství rýžových polí, která jsou pro obrněnou techniku neprůjezdná, byl pohyb omezen pouze na komunikace vedoucí od pláží do vnitrozemí. Ulice v Talisay byly zatáraseny krátery, protitankovými příkopy, pokácenými stromy, šikmo zapuštěnými kládami a hromadami sutí.
- 3) Jako výbušné protipěchotní a protitankové překážky byly použity 60 mm miny, dělostřelecká munice ráže 75, 105 a 155 mm a také letecké pumy o váze 100 – 250 liber. Byly zakopány svisle, se zapalovačem vyčuhujícím nad povrch. Tyto nástrahy byly účinné jak proti pěchotě, tak proti vozidlům. Spousta těchto nástrah byla zakryta standardním dřevěným krytem (obr. 14). Minová pole se táhla podél pláží, mezi pobřežím a palebnými postaveními. Uvnitř minových polí byly miny rozmísťovány také náhodně (obr. 15). Na písčitém výběžku před Talisay byla instalována jedna řada leteckých pum ve vzájemných vzdálenostech 15 stop. Minové pole bylo nalezeno také na pobřeží za písčitém výběžkem. Miny byly zakomponovány také do pouličních zátarasů v Talisay. Cesty vedoucí od pobřeží do vnitrozemí byly také zaminovány (obr. 16).

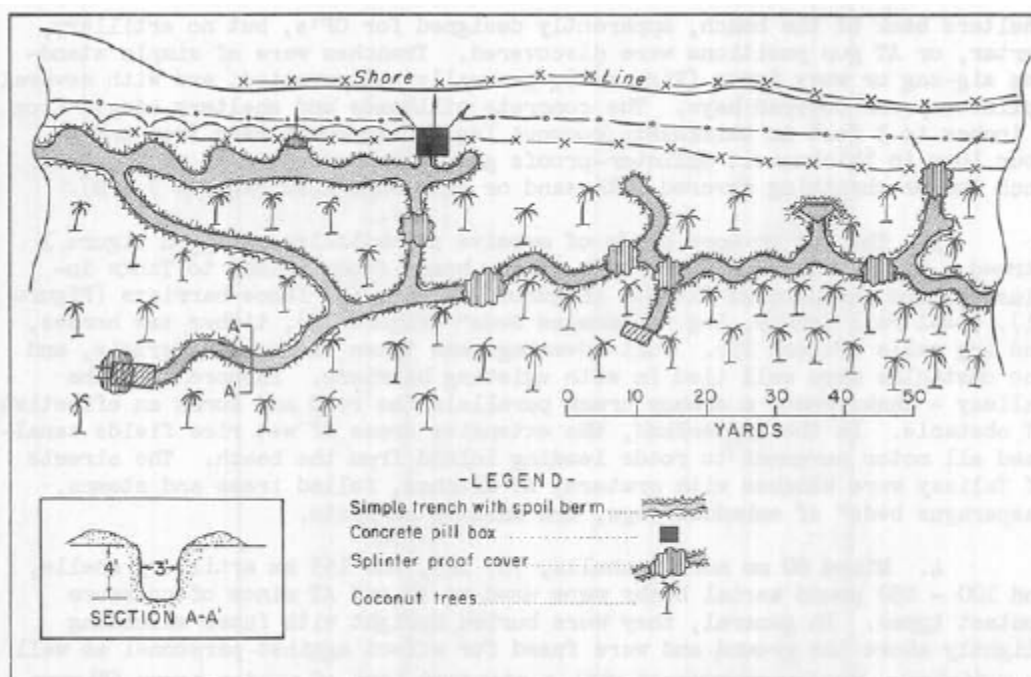
- 4) Protipěchotní překážky byly nejčastěji stavěny z ostnatého drátu a naostřených bambusových kolíků (obr. 17). Jednořadá překážka z ostnatého drátu lemovala zadní okraj pláže. Ve vodě byla rovněž postavena překážka z ostnatého drátu. Ta však byla zcela zatopena jen během přílivu (obr. 18). Na hranici přílivu se nacházel 880 stop dlouhý pás nízké překážky z ostnatého drátu (obr. 18). Do vzdálenosti 750 stop před palebná postavení byla předsunuta nepřiliš hluboká překážka tvořená několika řadami naostřených bambusových kolíků o délce 2 stopy.
- 5) Před pláží Tanke byly do dna ukotveny dvě řady klád a bambusových kůlů, navzájem spojené řetězy. Mezi kůly byly nataženy rybářské sítě. Sítě byly pravděpodobně určeny k tomu, aby se do nich zamotaly lodní šrouby vyloďovacích plavidel. Překážka nebyla doplněna minami.
- 6) Pevnůstky, protitankové překážky, zákopy a úkryty byly maskovány palmovým listím, popínavými rostlinami, pískem, rákosovými panely, různou další vegetací. Některé stavby byly maskovány jako, pro tento region typické, chatrče nipa. Na pevnůstkách a úkrytech byly občas k nalezení také tenké falešné střechy. Během prohlídky obranných postavení americkými jednotkami byla většina maskování odstraněna. Zamaskovány nebyly stromové záseky, podvodní překážky a zátarasy ve městě Talisay.

Obr. 1a: Mapa japonských obranných postavení na ostrově Cebu

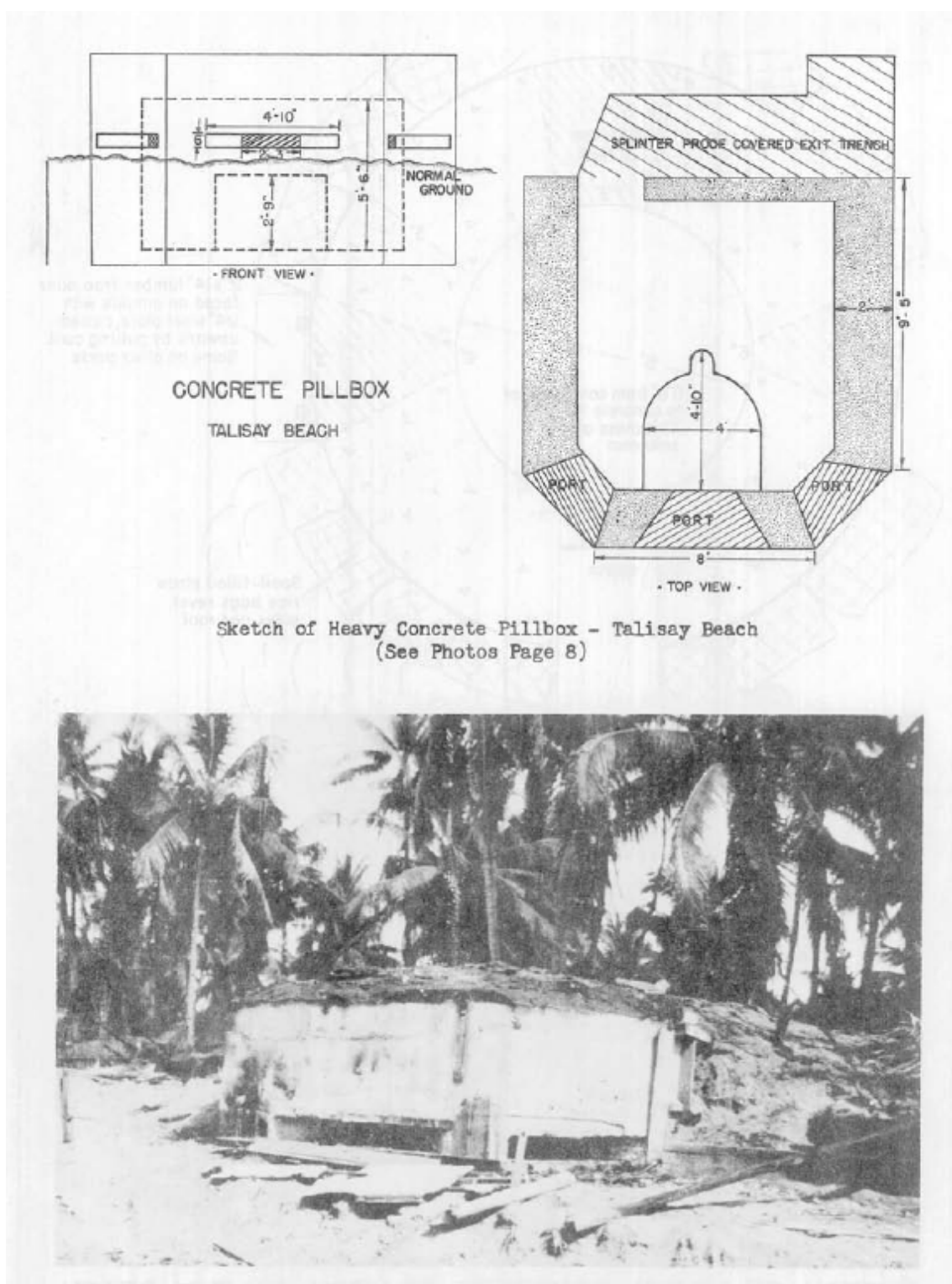
Obr. 1b: Mapa japonských obranných postavení na ostrově Cebu

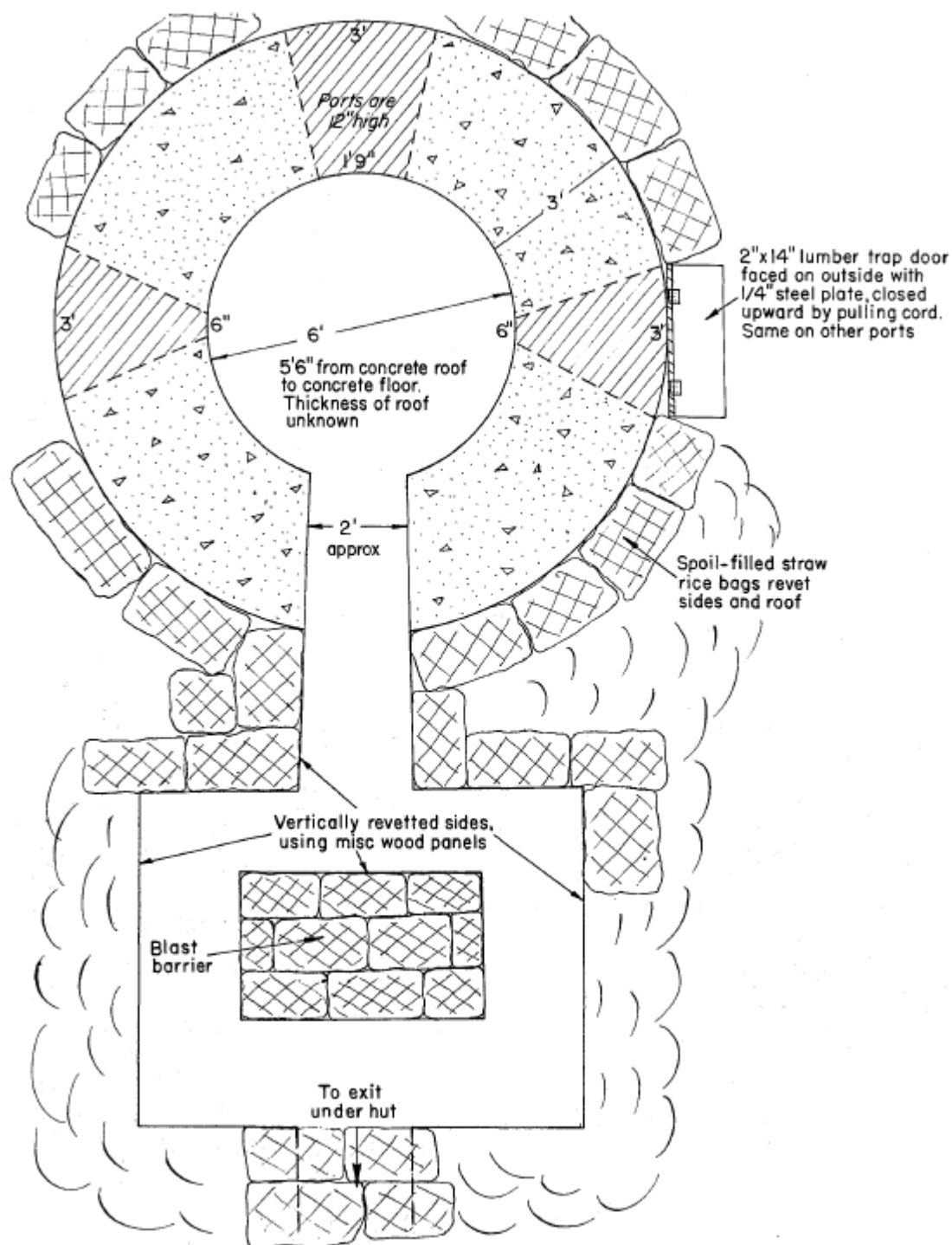
DETAIL OF TYPICAL SECTION OF TRENCH, TALISAY-TANKE BEACH AREA

Obr. 2: Typický úsek zákopu v prostoru Talisay – Tanke

Obr. 3: Betonová kulometná pevnůstka postřelující pláž Talisay

Obr. 4: Betonová kulometná pevnůstka postřelující pláž Talisay. Stěny a strop pevnůstky byly obloženy pytli na rýži naplněnými zeminou nebo pískem. Před vchodem byla postavena zídka bránící průniku tlakové vlny dovnitř pevnůstky. Stěny před vchodem byly obloženy dřevěnými panely. Přístupový tunel ústil v chatrči. Střílny bylo možno uzavřít dřevěným krytem o síle 2'', který byl z vnější strany zesílen plechem o tloušťce 1/4''. Kryt se sklápěl pomocí táhla zevnitř pevnůstky.

Photo of Pillbox in Figure 4

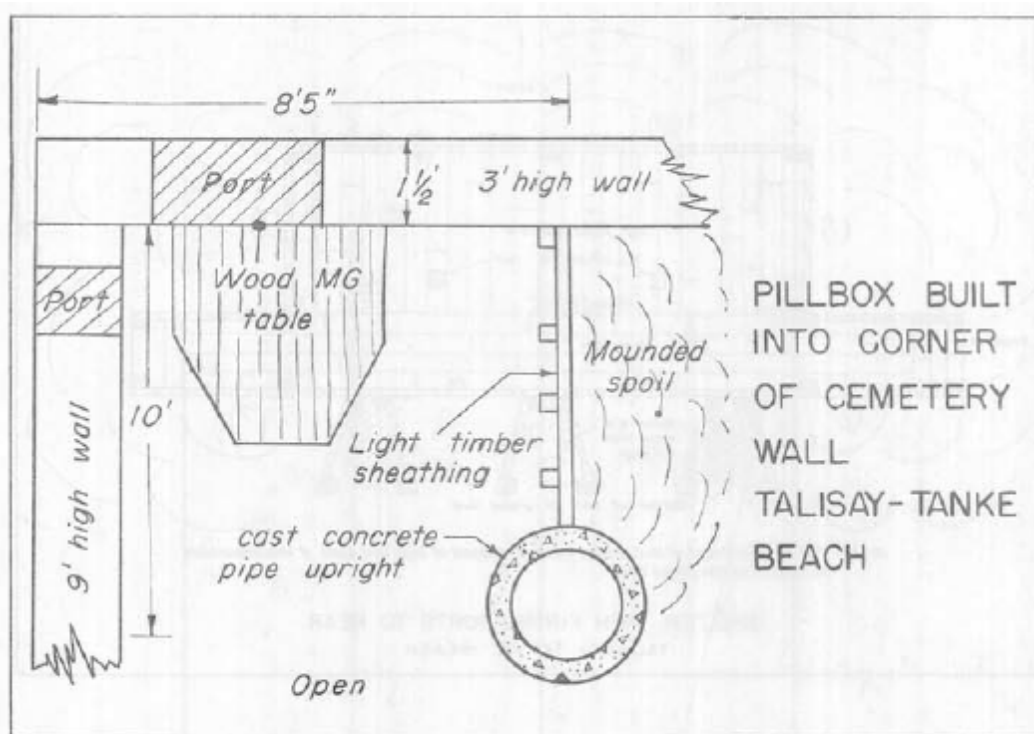
Obr. 5: Fotografie pevnůstky z obr. 4

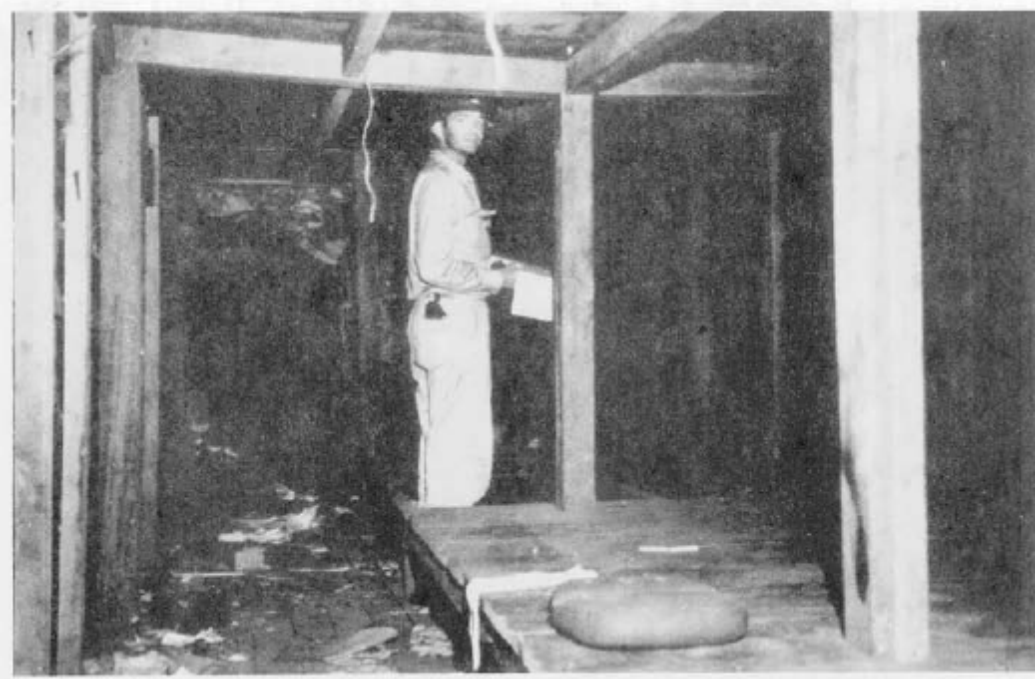
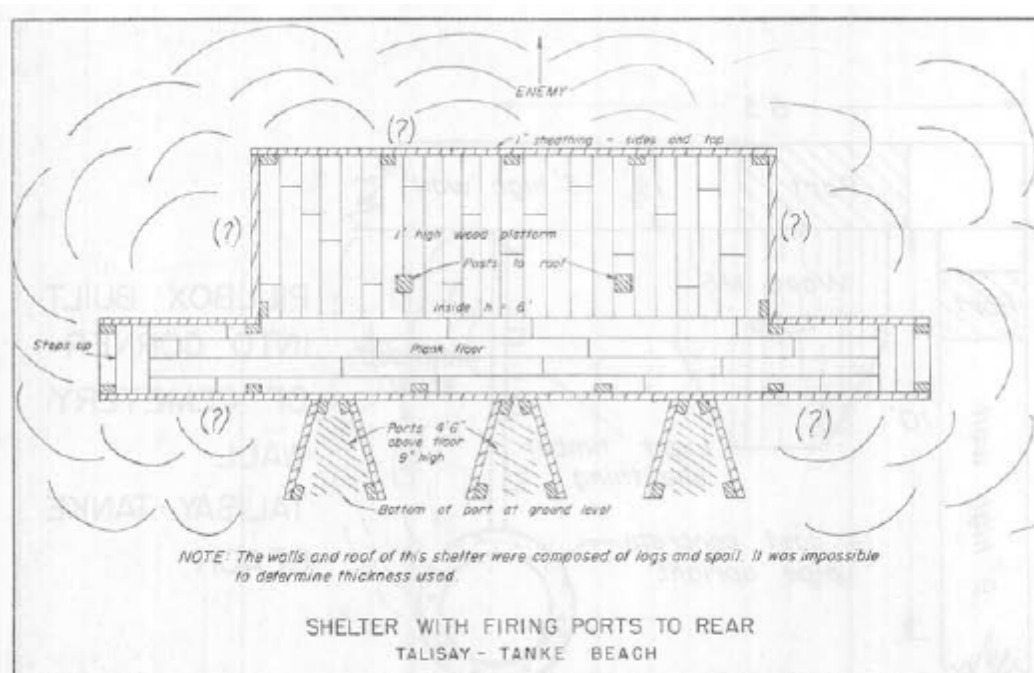
Log Shelter, Talisay - Tanke Beach Area

Obr. 6: Nahoře – úkryt vybudovaný z klád. Dole – Střelecké postavení odolné proti střepinám.

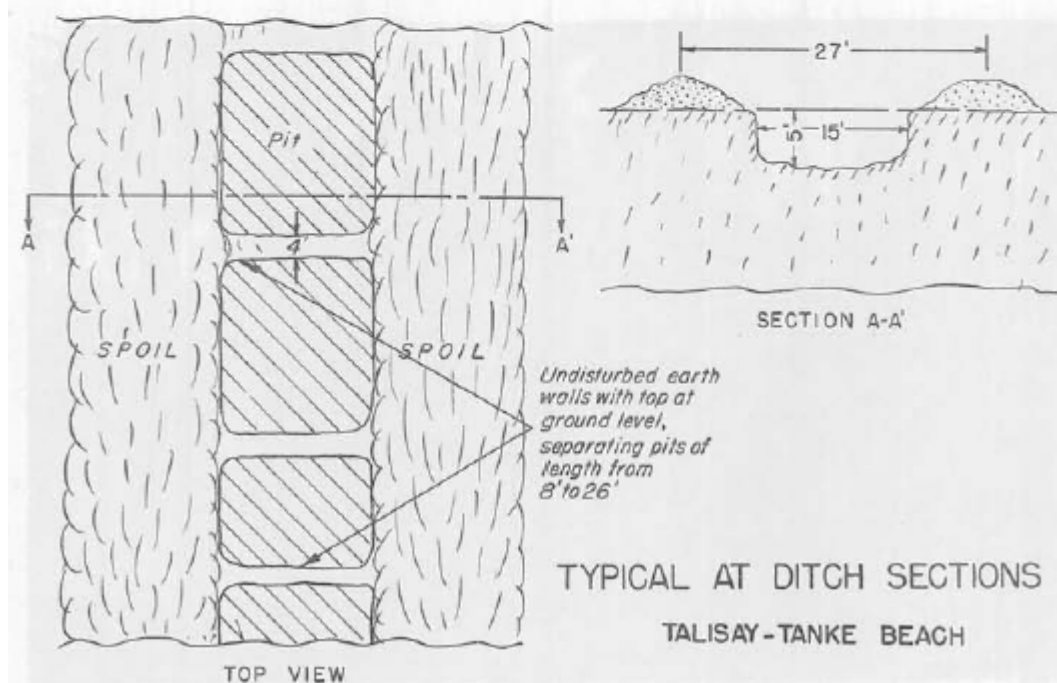
Obr. 7: Pevnůstka vybudovaná v rohu kamenné hřbitovní zdi

Obr. 8: Nahoře – schéma úkrytu se třemi střílnami umožňujícími obranu týlu. Dole – vnitřek úkrytu.

Typical AT Ditch, Talisay - Tanke Beach

Obr. 9: Typický protitankový příkop

Obr. 10: Kráter plnící funkci pouličního zátarasu

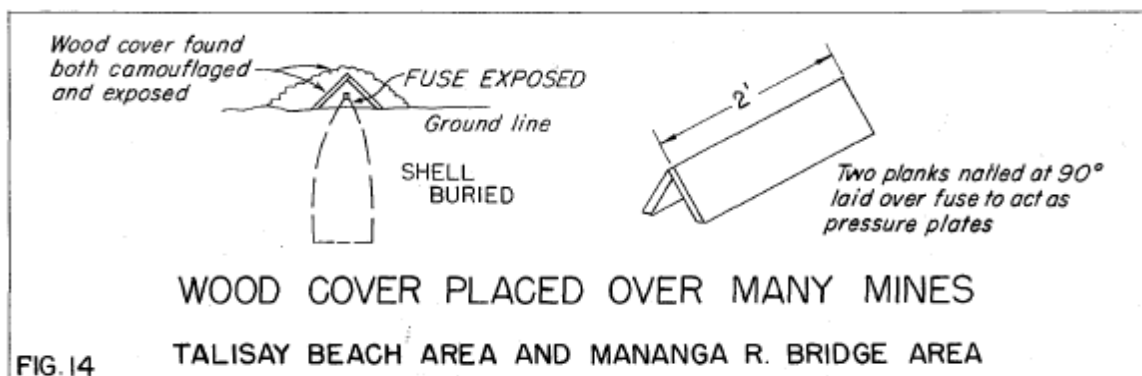
Obr. 11: Protitanková překážka z klád – plot

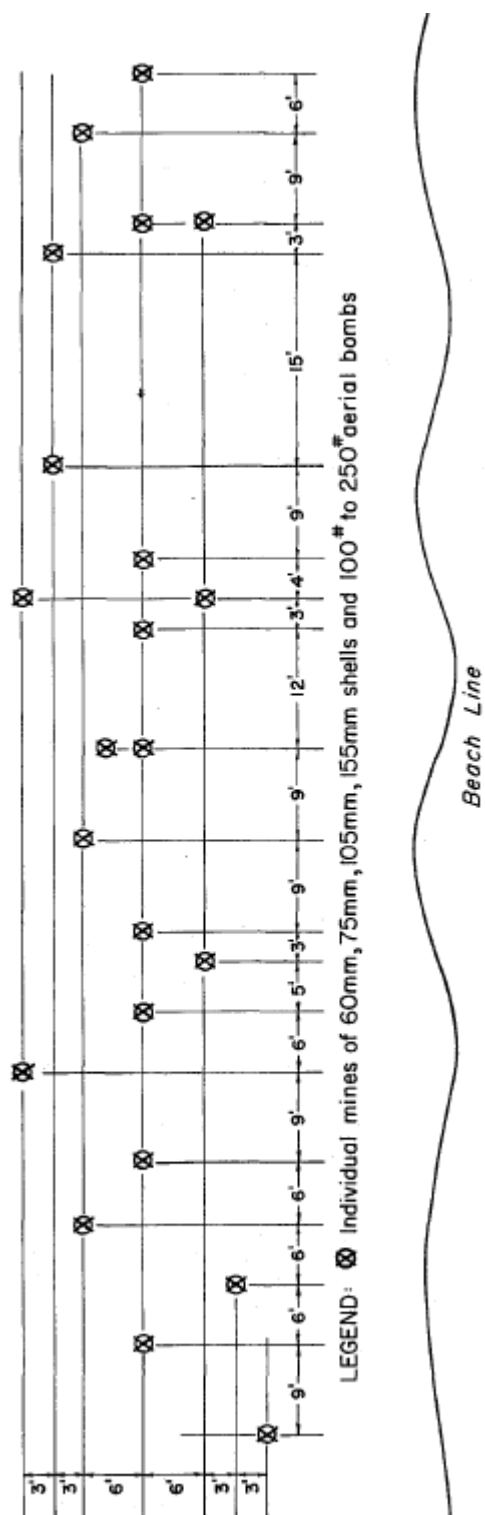
Obr. 12: Pouliční zátaras ze šikmo zapuštěných klád

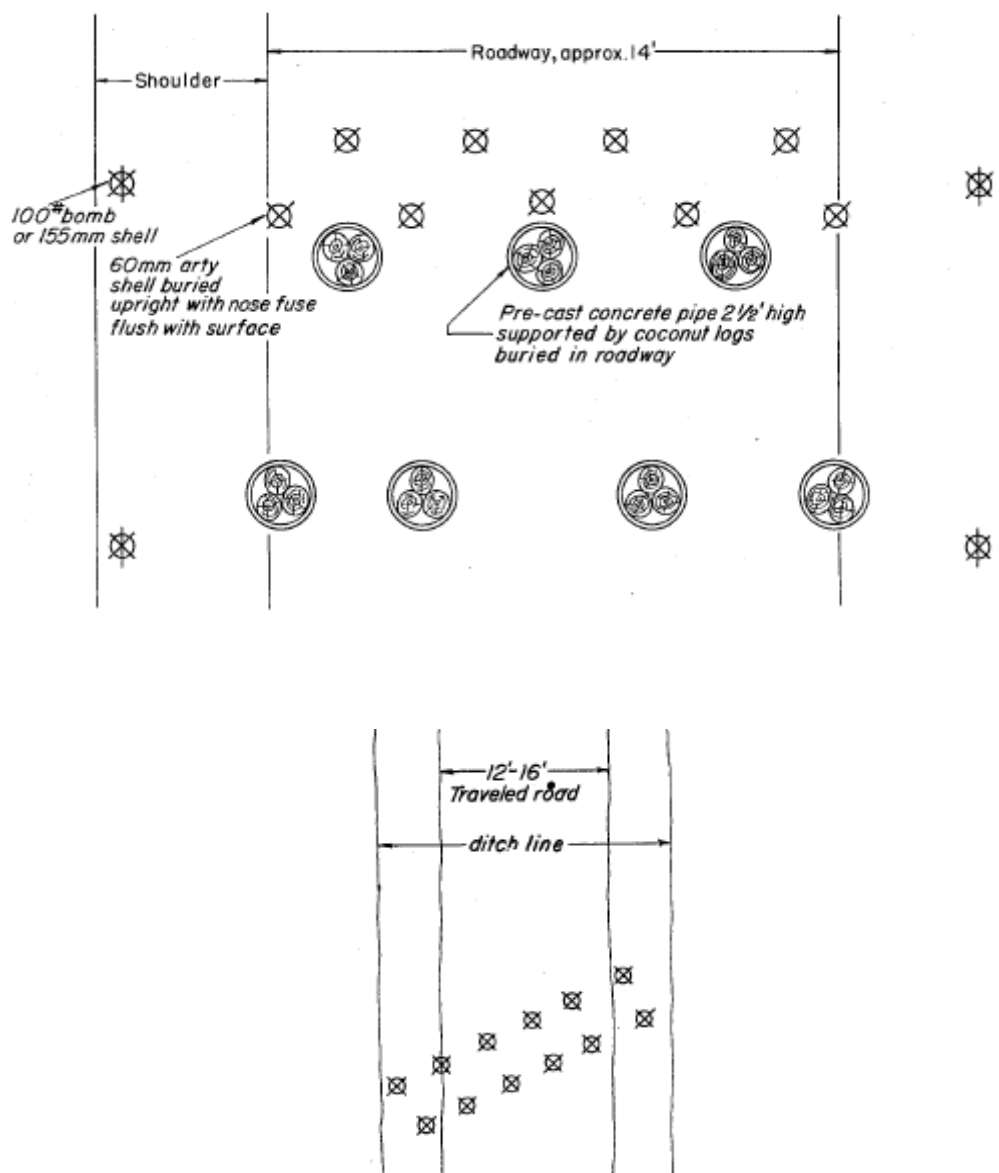
Obr. 13: Protitanková překážka - „zídka“ z klád

Obr. 14: Dřevěný kryt používaný k zamaskování výbušných nástrah z dělostřeleckých granátů

Obr. 15: Schéma pásma výbušných překážek tvořeného minami, 60 mm minometnými minami, 75, 105 a 155 mm dělostřeleckými granáty, 100 a 250 liberními leteckými pumami.

Obr. 16: Nahoře – Pouliční zátaras vybudovaný na silnici mezi Talisay a Tanke. Překážka je tvořena betonovými rourami, které jsou zevnitř kotveny kládami. Před rourami jsou předsunuty výbušné nástrahy z 60 mm minometných min a 100 liberních pum nebo 155 mm dělostřeleckých granátů.
Dole – Výbušný zátaras z dělostřeleckých granátů nebo leteckých pum (viz. obr. 14)

Obr. 17: Protipěchotní překážka z naostřených bambusových kolíků

Obr. 18: Překážky ve vodě a na hranici přílivu – pláž Tanke

B. Zhodnocení efektivity obranných postavení

- 1) Díky tomu, že opevnění nebyla obsazena, neměla na průběh vylodění prakticky žádný vliv. Zpoždění byla způsobena překonáváním zátarasů a minových polí. Ztráty utrpěla především první vlna vyloděných jednotek. Došlo ke ztrátě několika obojživelných vozidel a zraněním vojáků. K dalším, náhodným, ztrátám docházelo i později. Průnik první vlny do vnitrozemí byl díky překážkám zpožděn. Miny nebyly dostatečně zamaskovány a proto nebyly příliš efektivní. Zátarasy a miny na dvou ze tří cest vedoucích do vnitrozemí byly odstraněny velmi rychle. Došlo pouze k zanedbatelnému zpoždění postupu.
- 2) I když většina maskování byla v době průzkumu opevnění již odstraněna, lze konstatovat že bylo velmi dobře provedeno. Při pozorování ze středních a velkých výšek a při vyhodnocování leteckých snímků bylo odhalení obranných staveb velice obtížné.

C. Závěr

- 1) Využití leteckých pum a dělostřeleckých granátů jako improvizovaných min bylo velmi dobře promyšlené. Jejich efektivita však byla snížena špatným maskováním, selháním některých z nich a také tím, že pásma výbušných překážek nebyla postřelována. 75 mm projektily by byly, v případě dostatečného maskování, nejvíce efektivní proti pěchotě.
- 2) Protitankové příkopy dokázaly zastavit postup středních tanků. Zátarasy z klád a kolejnic střední tanky nebo buldozery pouze zpomalily. Zabránily jim však v tom, aby z chodu překonaly pouliční barikády. Pokud by byly barikády bráněny také pěchotními a protitankovými zbraněmi, dokázaly by americkým vojskům způsobit ztráty.
- 3) Většina palebných postavení a úkrytů mohla odolávat pouze střelám z ručních zbraní, tlakové vlně, střepinám dělostřeleckých granátů a leteckých pum a minám z lehkých minometů. Žádná pevnůstka nebo úkryt by neodolala přímému zásahu 100 liberní letecké pumy nebo granátu z námořního děla. Japonci při stavbě opevnění prokázali, že mají excelentní schopnosti co se týče improvizace a využití místně dostupného materiálu.

III. Most na řece Mananga a zátaras na dálnici č. 1

A. Obecně

Dálniční most přes řeku Mananga, ležící jihozápadně od města Pardo, reprezentuje velice zajímavý případ dobře propracovaného silničního zátarasu. Zátaras byl určen k tomu, aby omezil postup amerických jednotek z východního pobřeží do vnitrozemí ostrova. Z obrázků č. 19 – 24 si lze udělat dobrou představu o vzhledu zátarasu. Jako doplněk k zaminovanému korytu potoka byly miny rozmístěny také podél všech objízdných komunikací a náhodně také v otevřeném terénu. Miny byly improvizované. Tvořily je dělostřelecké granáty a letecké pumy instalované tak, jak bylo popsáno v kapitole II a odstavci 3.

B. Zhodnocení

Zátaras by dokázal, pokud by byl bráněn, velmi efektivně omezit postup mechanizovaných jednotek. Kombinace minových polí, zaminovaných okolních komunikací a koryta potoka ve spojení s protitankovými příkopy, „dračími zuby“ a odstřeleným mostem byla vskutku velmi dobře promyšlená.

IV. Obrana města Cebu

A. Popis jednotlivých zařízení

1) Pouliční a silniční zátarasy:

a – Zatáčky a silnice byly zaminovány pomocí leteckých pum, dělostřeleckých granátů a podlouhlých min (obr. 24).

b – Některé zátarasy byly tvořeny zahrabanými námořními minami nebo demoličními náložemi umístěnými za pevnou nebo mobilní překážkou z ostnatého drátu (španělský jezdec) napříč ulicí (obr. 25).

c – Kolejnice zapuštěné v betonových zídkách nebo podepřené kládami zatarasovali ulici napříč (obr. 26). Tyto překážky obvykle uzavíraly průchod mezi přirozenými překážkami (budovy, zdi atd.)

d – Napříč ulicí byly rozmístovány betonové kvádry v takových vzájemných vzdálenostech, aby mezi nimi nemohla projíždět vozidla (obr. 27).

e – „Koše“ z klád byly vyplněny zeminou, kamením, kládami nebo troskami budov (obr. 28).

f – Klády velkého průměru byly zapuštěny do chodníku a navzájem provázány drátem.

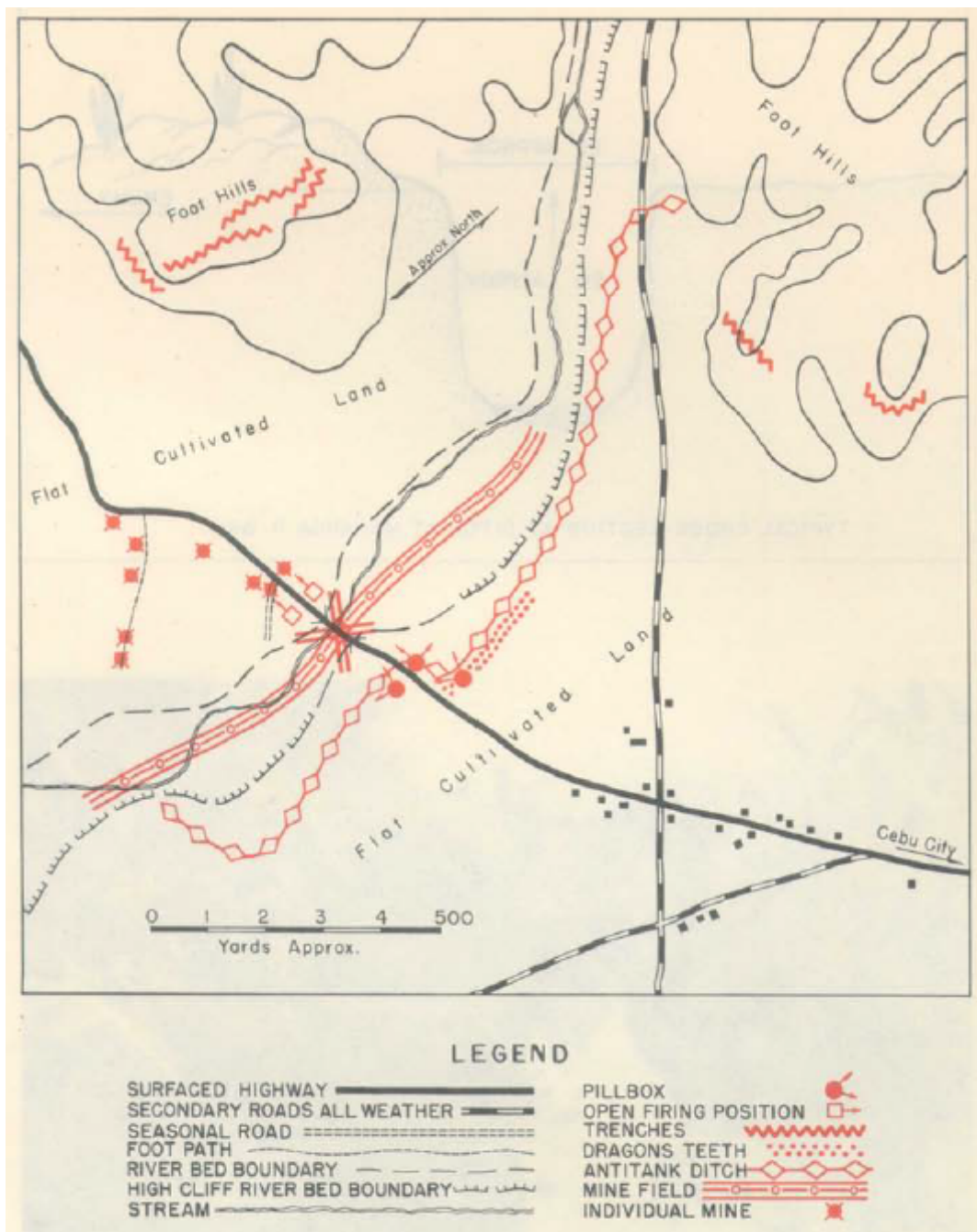
g – Velká část výše popsaných zátarasů byla zesílena výbušnými překážkami a překážkami z ostnatého drátu.

2) Střelecká postavení: Hodně zátarasů bylo možno bránit ze střeleckých postavení. Mohlo se jednat o jednoduché okopy, nakryté okopy nebo betonové pevnůstky. Postavení pro střelbu z kulometů nebo pušek byla vestavěna do okolních budov a zdí. Typická střelecká postavení jsou na obr. 29 a 30.

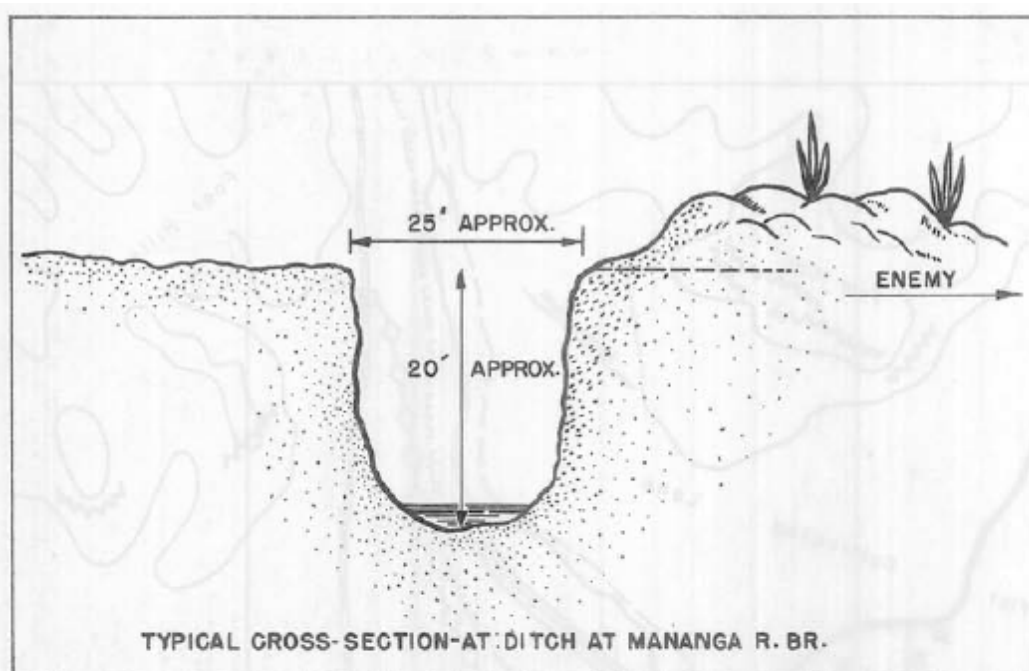
B. Závěr

1) Pokud by japonci výše popsané zátarasy bránily palbou z pušek, kulometů a protitankových zbraní, byly by velmi efektivní jak proti pěchotě, tak proti tankům a obrněným vozidlům. Nebráněné překážky však americký postup příliš nezpomalily. Při jejich překonávání došlo, díky minám, k zanedbatelným ztrátám na technice a živé síle.

2) Z příkladu města Cebu se lze oprávněně domnívat, že japonci dokázali velmi účinně využívat městské zástavby pro vybudování silných obranných postavení.

Obr. 19: Schéma zátarasu v okolí mostu přes řeku Mananga

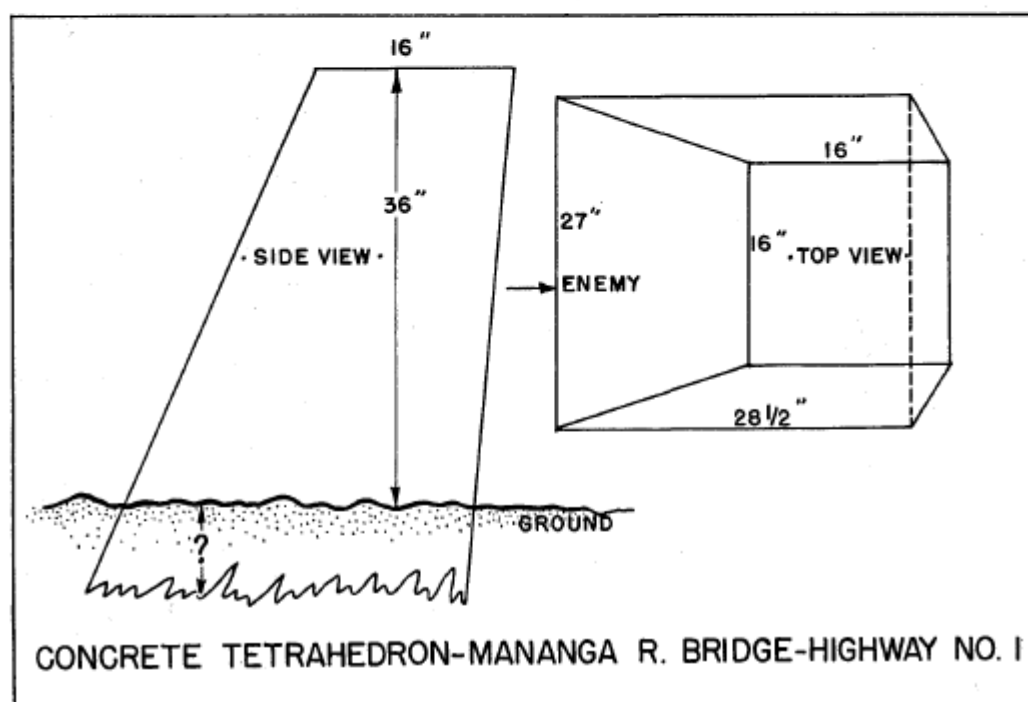
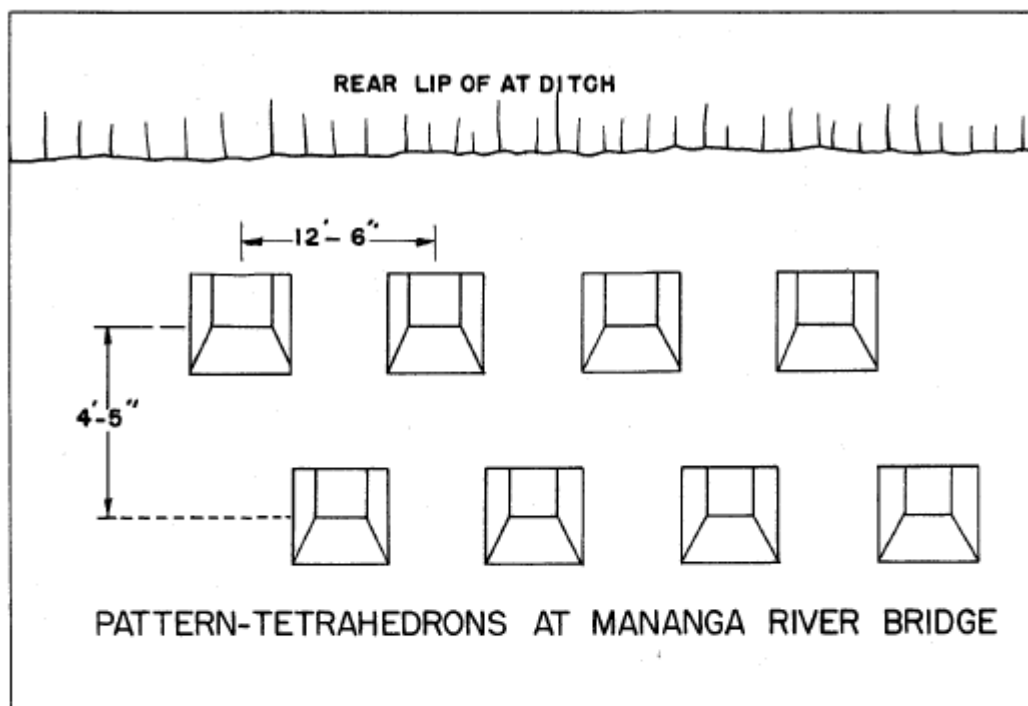
Obr. 20: Řez a pohled na typický protitankový příkop u mostu přes řeku Mananga

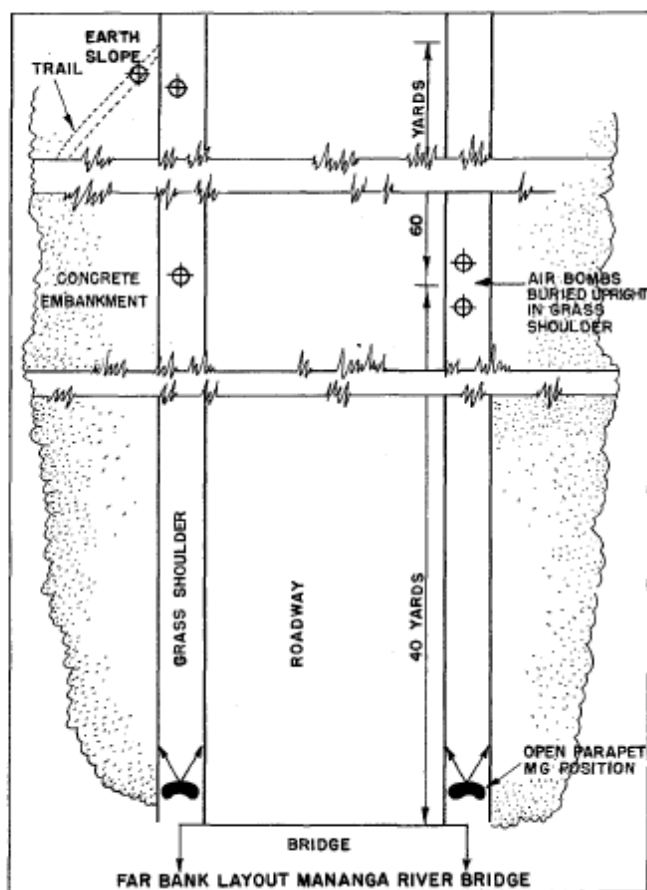
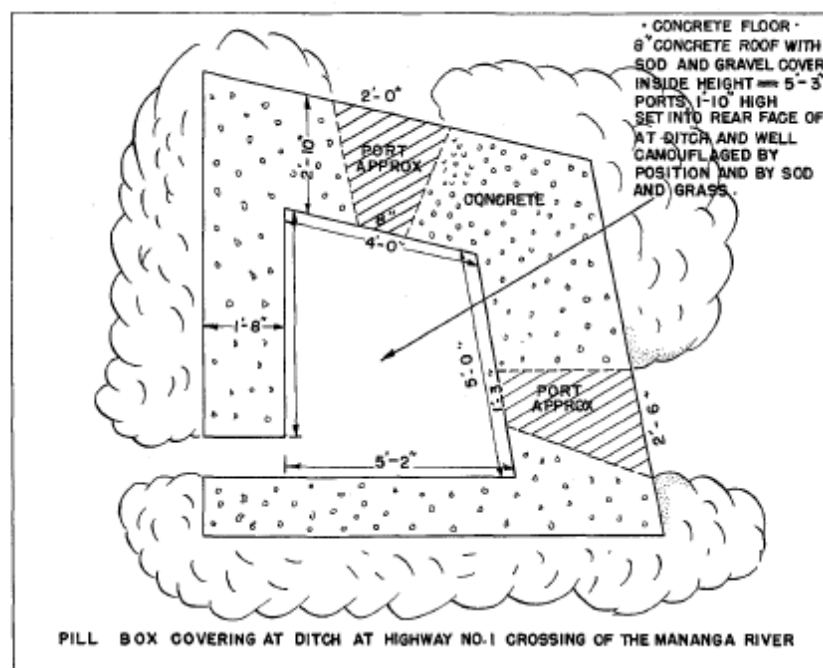
Destroyed Bridge over Mananga River on Highway No. 1.

Obr. 21: Odstřelený most přes řeku Mananga a snímek „dračích zubů“ vybudovaných poblíž něj

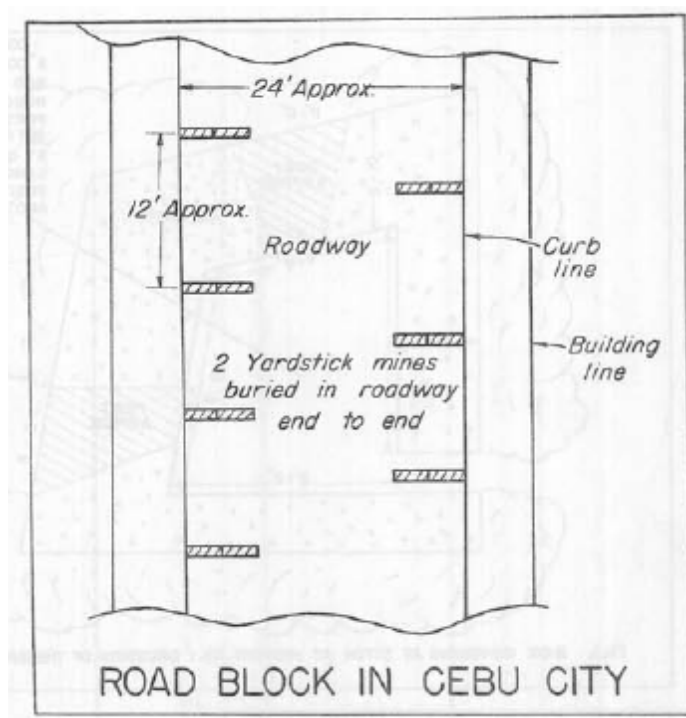

Obr. 22: Betonové „dračí zuby“

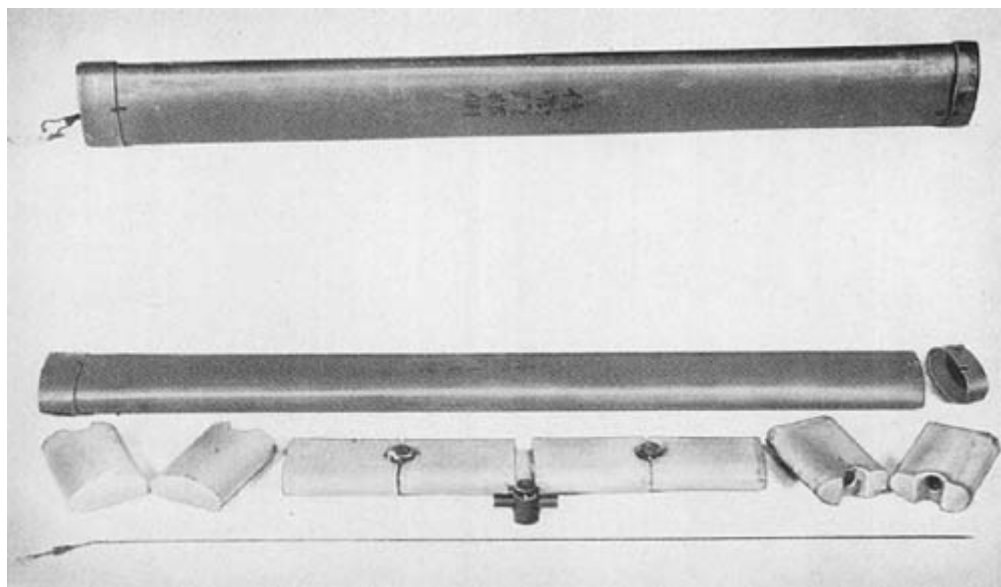

Obr. 23: Nahoře – Kulometná pevnůstka postřelující protitankový příkop u mostu přes řeku Mananga.

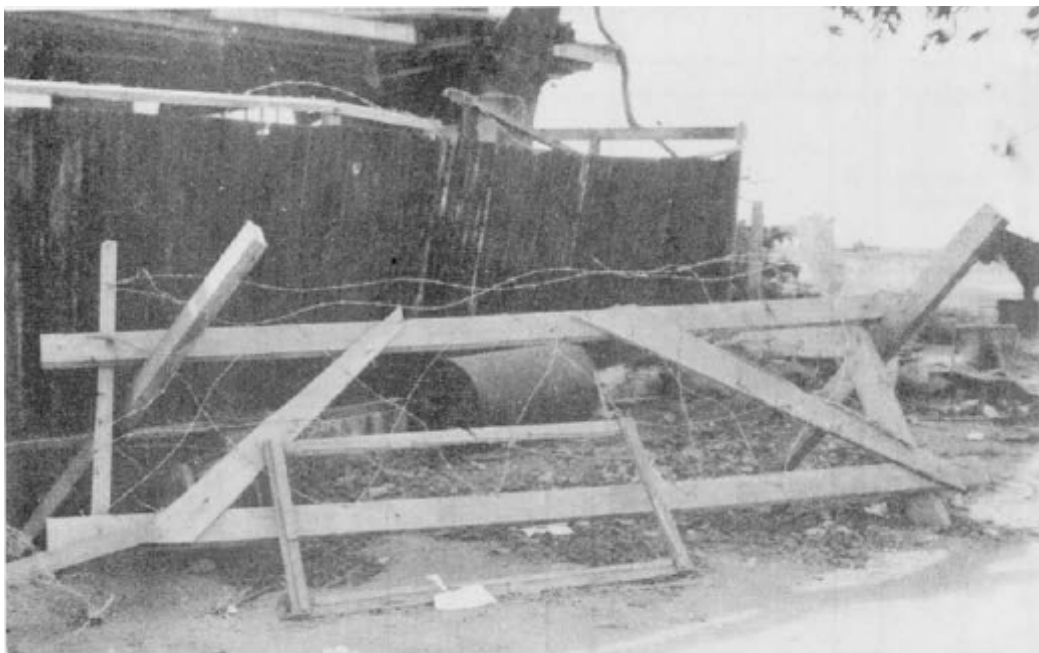
Dole – Obrana na „japonské straně“ mostu.

Obr. 24a: Schéma zaminování jedné cesty ve městě Cebu pomocí podlouhlých min

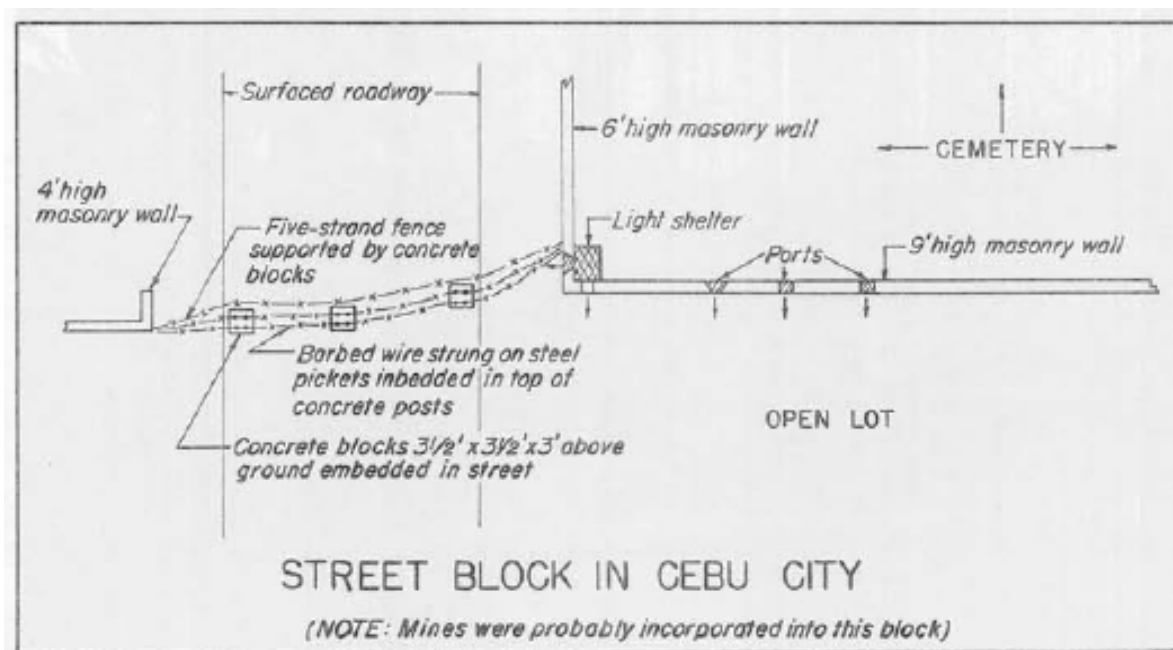
Obr. 24b: Podlouhlá mina (v originále „yardstick mine“)

Obr. 25: Mobilní překážka z ostnatého drátu předsunutá před zátaras

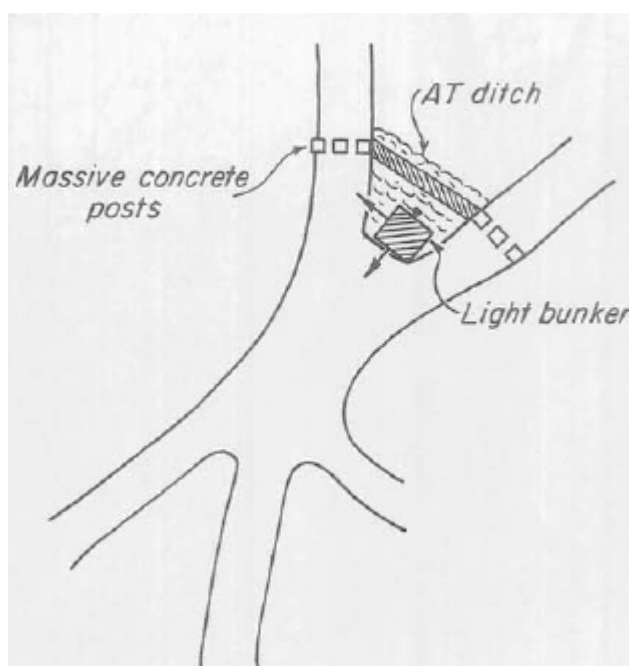

Obr. 26: Kolejový zátaras ukotvený v betonové zídce

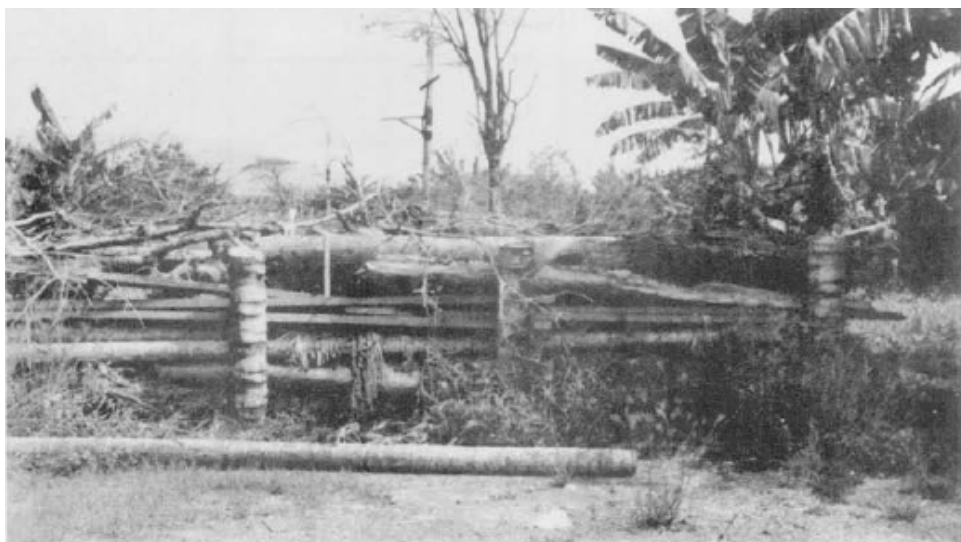

Obr. 27a: Zátaras ve městě Cebu

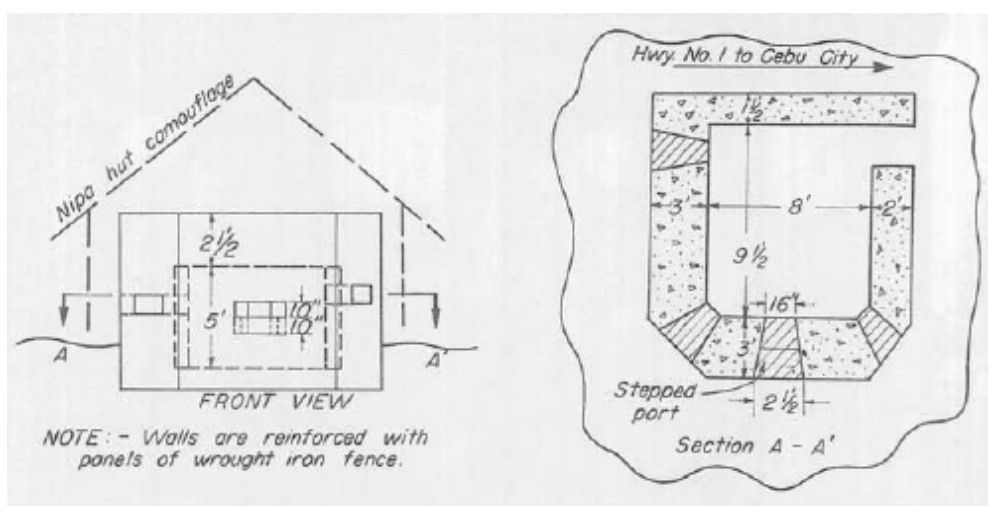
Zleva: 4 stopy vysoká kamenná zeď, pět pramenů ostnatého drátu napnutého mezi betonovými kvádry, betonové kvádry o rozměrech 3,5 x 3,5 x 3 stopy, 6 stop vysoká kamenná zeď, kryté střelecké postavení, střílny proražené v 9 stop vysoké kamenné zdi

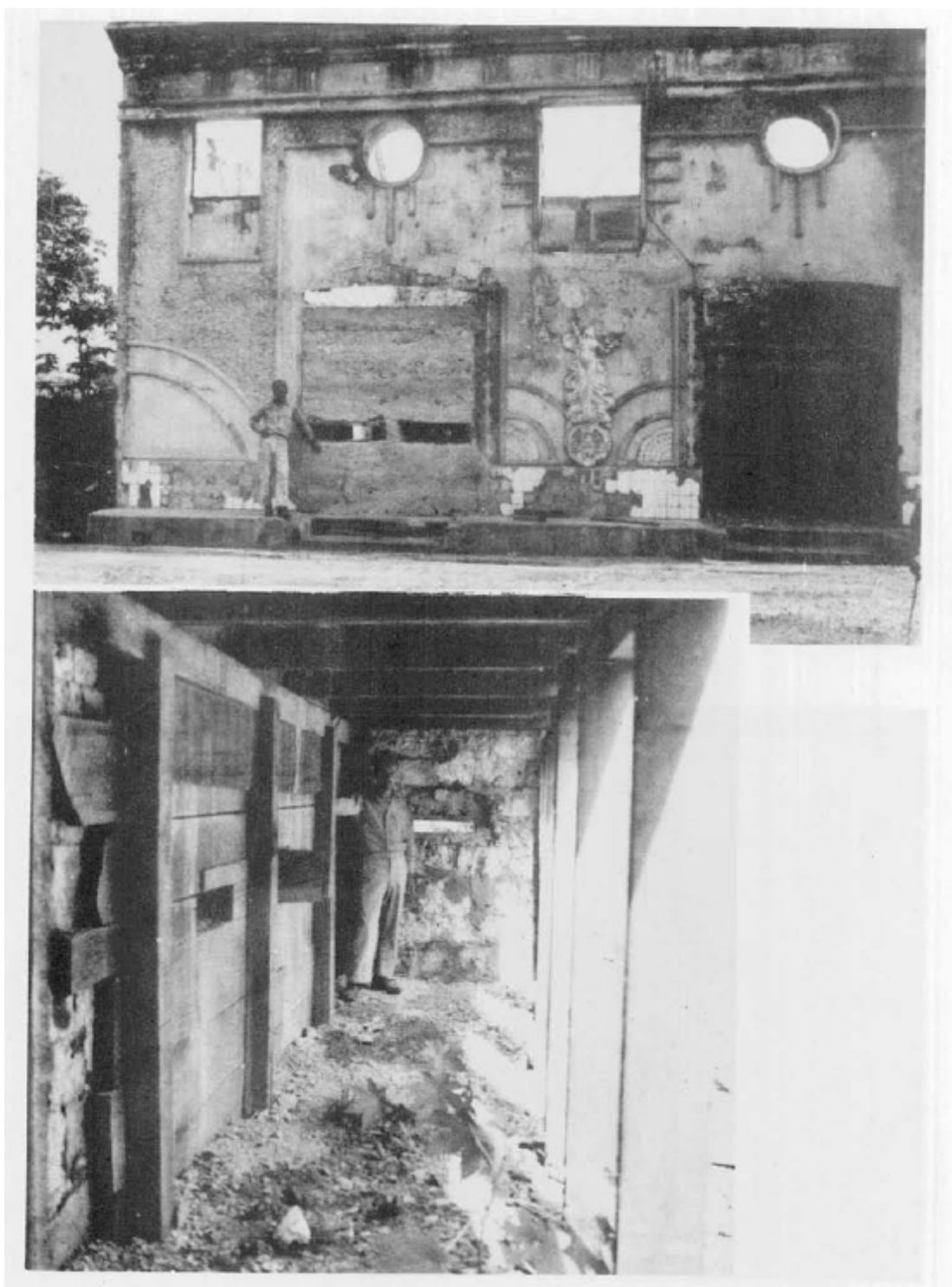
Obr. 27b: Zátaras na předměstí Cebu. Je tvořen betonovými kvádry, protitankovým příkopem a postřelován z pevnůstek

Obr. 28: Protitanková překážka z klád

Obr. 29: Schéma a fotografie betonové pevnůstky vybudované u dálnice č. 1

Obr. 30: Dva pohledy na pevnůstku vestavěnou do budovy. Stěna se střílnami (dole) je tvořena deskami z prostého betonu.

Použité prameny a literatura: Intelligence bulletin no. 3, engineer section. HQ 8th Army, May 1945

Autor: Ing. Vladimír Polášek

Web: www.polni-opevneni.websnadno.cz

E-mail: vladimir.polasek@atlas.cz